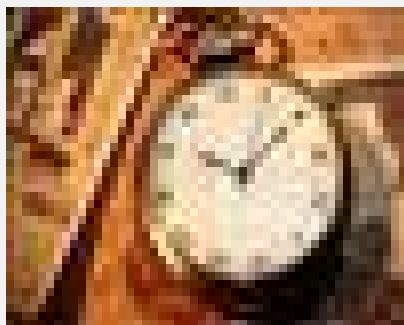

یکشنبه 17 اردیبهشت 1396 - 10 شعبان 1438 - 7 می 2017

وقوع زلزله شدید در سلماس و کشته شدن بیش از دو هزار نفر (1309 ش)...

وقوع زلزله شدید در سلماس و کشته شدن بیش از دو هزار نفر (1309 ش)

زلزله بزرگ و مخرب سال ۱۳۰۹ سلماس جزو یکی از مخربترین زلزله های منطقه آذربایجان محسوب می گردد. این زلزله پانزده ساعت پس از پیش لرزه سلماس در نیمه شب سه شنبه یا در حقیقت بامداد روز چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت زلزله اصلی در آن واحد موجب تخریب کامل دیلمقان و حدود شصت روستا در دشت سلماس و مناطق حاشیه آن شد. دامنه آسیب ها از دشت سلماس به دهستان قطور و مسیر علیای زاب در ترکیه کشیده شده بود و موجب کشته شدن ۲۵۰۰ تا ۴۰۰۰ نفر در سلماس شد. در منطقه سلماس به سبب نا املی های پس از دوران صفویه آثار باستانس جدی و قابل تامل وجود نداشته و اگر اثری موجود بوده پس از دوره قاجاریه بوده که آن هم در حوادث پس از جنگ اول جهانی تقریباً نابود شد. بررسی آثار باقیمانده باستانی در سلماس نشان می دهد آثار موجود در کوهستان نظیر قلاع باستانی و دخمه های اورارتویی و یا بنا هایی که به نوعی در ساختمانهای سنگ می باشد از استحکام نسبتاً مناسبی در برابر زلزله بزرگ ۷/۲ درجه سلماس داشته اند. بر اساس این مطالعه کل آثار خشتی و گلی منطقه از بین رفته اند. در این زلزله اکثر آثار باستانی سلماس از جمله حصار ۴ متری شهر دیلمقان، مساجد و بقاع قدیمی و عبادتگاه های مسیحیان، مناره قرون وسطی پی میرخاتون در کهنه شهر، پلهای قدیمی از بین رفت. این زلزله که بزرگی آن را بربریان (۱۹۷۴) $M=V/4$ و مؤسسه ژئوفیزیک $M=V/2$ برآورد کرده است یکی از مخربترین زلزله های آذربایجان و شاید منطقه خاورمیانه می باشد بطوریکه سال ۱۹۳۰ در تاریخ زلزله شناسی بنام ۱۹۳۰ سلماس ثبت شده است. پس از زلزله در ۱۰ کیلومتری شمال گسل سلماس یک چشمه آب گازدار هیجده درجه بوجود آمد که در سلماس زلزله بولاغی (چشمه زلزله) نامیده شد. این چشمه بعدها پس از زلزله ها مخصوصاً زلزله ۲۲ ژوئن ۱۹۷۳ سلماس رنگ گل به خود گرفت. در نتیجه این زلزله سطح ایستابی منطقه موقتاً بالا رفته و مناطق پست را آب فرا گرفت اما به زودی به سطح پیشین خود فرو نشست. آب دریاچه که خیلی پایین رفته بود به تدریج بالا آمد و زمین لغزشهای متعدد در دره سلماس و در شیپهای لشکران و سایر مناطق رخ داد که ریزش تپه های باستانی هفتوان تپه و دیریش تپه قابل ملاحظه بود. امبرسیز (۱۹۸۲) شعاع تخریب زلزله را ۲۳ کیلومتر و شعاع احساس را ۲۵۰ کیلومتر برآورد کرده است یعنی این زلزله در بغداد و تفلیس احساس شده است. پس از استقرار آرامش در سلماس، شهر جدیدی در یک کیلومتری دیلمقان - در محل فعلی شهر سلماس با نقشه صحیح شهر سازی و مهندسی و به صورت شطرنجی مهندس اسدالله خاورزمین احداث و به هر یک از اهالی شهر ویران شده سلماس قطعه زمین مناسبی جهت خانه سازی و اسکان داده شد. از ویرانه های سلماس امروزه چیزی باقی نمانده است، بجز پایه دیوارهای مسجد آقا «آقامچیدی» و سنگهای منشوری شکل ستونهای مسجد که جای دارد محل این آثار توسط میراث فرهنگی حصار کشی شده و بعنوان یادگاری از زلزله مشهور و ویرانگر ۱۹۳۰ م سلماس برای آیندگان جهت عبرت و برنامه ریزی اصولی جهت تلاش برای بسط دانش زلزله شناسی و مهندسی زلزله در منطقه استفاده گردد.

درگذشت استاد "بدیع الزمان فروزانفر" نویسنده، شاعر و ادیب برجسته معاصر (1349 ش)

استاد بدیع الزمان فروزانفر خراسانی در حدود سال 1279 ش (1318 ق) در بشرویه در استان خراسان به دنیا آمد. تحصیلات خود را در صرف، نحو، معانی، بیان، منطق، حکمت و فلسفه در مشهد و تهران در خدمت استادانی مانند ادیب نیشابوری، میرزا طاهر تنکابنی و سیدکاظم عصار و... به پایان رساند و پس از آن در مدرسه دارالمعلمین عالی، سمت معلمی ادبیات را برعهده گرفت. بدیع الزمان از استعداد و هوشی بسزا برخوردار بود و حافظه و حافظه و ریاضیات فوق العاده داشت. وی سفرهای علمی متعددی به خارج از کشور انجام داد و در دانشگاه های ری، تهران، کورنیا، کرسی تدریس زبان و ادبیات فارسی را تاسیس کرد. استاد فروزانفر دانشمندی نکته سنج، استادی محقق و مدرس بی نظیر بود و علاوه بر داشتن اطلاعات بسیار در زمینه معارف اسلامی و ادبیات فارسی، شاگردان بسیاری تربیت نمود که هر یک از آنها در شمار استادان بزرگ به شمار می آیند. از این ادیب گرانقد آثار فراوانی بر جای مانده که تالیف کتاب سخن و سخنوران در چهار جلد، تاریخ ادبیات ایران و نیز تصحیح کلیات شمس تبریزی و نیز تصحیح فیه مافیه مولوی و... از آن جمله اند. استاد فروزانفر سرانجام در 17 اردیبهشت 1349 بر اثر سکته قلبی در هفتاد سالگی در تهران دار فانی را وداع گفت و جامعه ادبی ایران را سوگوار نمود.

درگذشت "مهرداد اوستا" شاعر و قصیده سرا (1370 ش)

محمدرضا رحمانی مشهور به مهرداد اوستا - فرزند محمدصادق از شعرای نامی معاصر - در سال 1306 ش در بروجرد متولد شد و تحصیلات مقدماتی را در زادگاه خود به پایان برد. وی پس از اخذ لیسانس فلسفه به سمت دبیری، به

صدور دستورالعمل اجرایی تحریم اقتصادی ایران توسط دولت آمریکا (1376 ش)

در 17 اردیبهشت 1376 ش برابر با هفتم می 1997 م، بیل کلینتون، رئیس جمهور وقت ایالات متحده آمریکا، دستورالعمل اجرایی مهمی را که متضمن تحریم و فشار جدید اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران بود، امضا کرد. در این دستورالعمل، ایران به حمایت و پشتیبانی از تروریسم جهانی و اقدام برای دستیابی به سلاح‌های مخرّب و ویران کننده و کشتار جمعی متهم شده بود. این تحریم، فراتر از ممنوعیت تجاری است که از سال 1366 ش (1987 م) انجام گرفته است. به موجب این دستورالعمل علاوه بر تمدید ممنوعیت صدور کالاهای تجاری به ایران و خرید نفت از ایران، و نیز تجارت هر نوع کالا، روابط و خدمات مالی و سرمایه‌گذاری در ایران، شرکت‌های آمریکایی از تأیید یا تصویب و یا فراهم ساختن تسهیلات لازم جهت اجرای معاملات مربوط به ایران منع شدند و یک ماه فرصت داده شد که این کمپانیها، قراردادهای خود را تسویه نمایند. همچنین در صورت عدم رعایت این دستور توسط شرکت‌های آمریکایی، مجازات سختی برای آنان در نظر گرفته شد. این تحریم‌ها در نهایت با متضرر شدن کمپانی‌های آمریکایی مواجه گردید در حالی که شرکت‌های دیگر کشورهای جهان، ارتباطات اقتصادی خود را با جمهوری اسلامی ایران افزایش داده و به تحریم‌ها توجهی نکردند.

روز اسناد ملی

در دوران قاجار به خصوص از زمان فتحعلی شاه، اسناد به صورت آرشیو اداره بیوتات در دربار، نگهداری و در زمان 39#& ناصرالدین شاه 39#&، اسناد سیاسی در وزارت امور خارجه و اسناد مالی در دفتر 39#& میرزا یوسف خان مستوفی الممالک 39#& گردآوری می شد. وزارت خارجه ایران در سال 1278 توانست با پیروی از روش بایگانی کشورهای اروپایی، بایگانی خود را با رعایت اصول صحیح حفظ و نگهداری اسناد انسجام بخشد. در سال 1345، لایحه تأسیس 39#& سازمان اسناد ملی ایران 39#& ارائه شد، در روز هفدهم اردیبهشت ماه، سال 1349، مجلس شورای ملی، قانون تأسیس این سازمان را تصویب کرد. اسناد ملی عبارت است از: "کلیه اوراق، مراسلات، دفاتر، پرونده ها، عکسها، نقشه ها، کلیشه ها، نمودارها، فیلم ها، نوارهای ضبط صوت و سایر اسنادی که در دستگاه دولت تهیه شده و یا به دستگاه دولت رسیده است و بطور مداوم در تصرف دولت بوده از لحاظ اداری، مالی، اقتصادی، قضایی، سیاسی، فرهنگی، علمی، فنی و تاریخی به تشخیص سازمان اسناد ملی ایران ارزش نگهداری داشته باشد."

تسلیم کامل آلمان در برابر متفقین و پایان جنگ جهانی دوم در اروپا (1945م)

از سال 1943 م، شکست‌های آلمان در جنگ جهانی دوم آغاز شد. به دنبال این شکست‌ها، روس‌ها در جبهه شرق، دست به تعرض شدیدی زدند و تا خاک آلمان و متصرفات این کشور در شرق اروپا پیش رفتند. در جبهه غرب نیز حملات متفقین با کمک ارتش آمریکا شدت گرفت و بدین ترتیب در اواخر سال 1944 م، پیشروی ارتش متفق در دو جبهه به طرف آلمان ادامه یافت. از اوایل سال 1945 م متفقین از غرب و روس‌ها از شرق وارد برلین شدند. در این حال هیتلر خودکشی کرد و بسیاری از سران حزب نازی دستگیر شدند. بدین ترتیب با شکست کامل آلمان، جنگ جهانی دوم به پایان رسید. این جنگ در حدود 55 میلیون کشته و خسارات بسیار زیادی در جهان بر جای گذاشت. تدریس پرداخت. استاد مهرداد اوستا، مبارزات سیاسی خود را سال‌ها پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران آغاز کرد. او در مجموعه اشعار خود و نیز در کتاب "تیرانا" با لحنی تند از رژیم شاه انتقاد کرده است. اوستا اشعاری زیبا درباره انقلاب اسلامی و همچنین رثای حضرت امام سروده است. او سال‌ها بی‌ساری از عمر خود را صرف تحقیق در اشعار شاعرانی همچون حافظ، مولوی، خاقانی و ادبیات اساطیری جهان کرد. مهرداد اوستا در سرودن انواع شعر به ویژه قصیده مهارت و شهرت داشت. وی بعد از انقلاب اسلامی ایران، سمت مشاور فرهنگی ریاست جمهوری را بر عهده داشت. همچنین در سال‌های پایانی عمر خود به عنوان رئیس شورای شعر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت می‌کرد. از این شاعر گرانقدر آثار منظوم و منثور ارزشمندی چون امام، حماسه‌ای دیگر، و از کاروان رفته به یادگار مانده است. مهرداد اوستا سرانجام در 17 اردیبهشت 1370 در 63 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و رخ در نقاب خاک کشید.